

I boken "Massutmaning" beskriver författaren Tino Sanandaji innehållet som vetenskapligt och att det ingår i akademikers samhällsuppdrag att sakligt informera allmänheten. Han inleder denna information med en berättelse från ett invandrartätt svenskt utanförskapsområde där läsaren guidas igenom en polisrapportering om stenkastning mot blåljuspersonal och en äldre mans liv som inte gick att rädda. Detta är givetvis fruktansvärt och upprörande, men knappast ett vetenskapligt bevis för att invandring och brottslighet hör ihop. Däremot är det ett illustrativt exempel på Tino Sanandajis metod att varva fakta med antydningar och insinuationer, som han sedan kryddar med selektiv referens till offentlig statistik, myndighetsrapporter och forskningsresultat för att driva sin tes om den skadliga invandringen.

Tino Sanandaji (SvD 24/5) och Erik Lindqvist (SvD 20/5) har reagerat på vår debattartikel om "Massutmaning" (SvD 18/5). Vi hävdar att Tino Sanandajis förhållningsätt till forskning är både oetisk och opålitlig samt att han huvudsakligen refererar till andra källor än vetenskap. I sitt repliksvar tolkar Sanandaji detta som att vi påstår att hans övriga källor är dåliga och Erik Lindqvist hävdar att Sanandajis sammanfattning av vad litteraturen säger i allt väsentligt är korrekt.

En källhänvisning är naturligtvis inte dålig för att den inte har publicerats i en vetenskaplig tidskrift efter granskning av andra forskare. Så skriver vi inte heller i vår artikel. Det vi påpekar är att Sanandaji lanserar sin bok som vetenskaplig men väljer att hämta huvuddelen av sin information om invandring till läsarna från andra källor än forskningslitteraturen. Inte sällan är det berättelser som den ovan med stenkastningen mot blåljuspersonal.

Sanandaji gör ett stort nummer i sin replik av att vi inte ens räknar nobelpristagaren Gary Beckers klassiska artikel från 1968 i Journal of Political Economy som vetenskaplig. Det har vi naturligtvis gjort. Vidare påstår Sanandaji att vi hemlighåller hur hans källor klassificerats som vetenskaplig eller ej. Det inte heller sant. Vi har gett honom besked om alla de vetenskapliga journaler som ingår i det bibliometriska systemet Scopus. Det är dessa som vi använt för att identifiera Sanandajis vetenskapliga källor. Vanligtvis används dock Web och Science vid sökning efter vetenskaplig litteratur. Men med denna databas skulle "Massutmaning" få en ännu svagare anknytning till den internationella forskningslitteraturen.

Sanandaji reagerar också på att vi påtalar det oetiska i hans påstående att 76 procent av medlemmarna i kriminella gäng är invandrare, trots att den forskning han hänvisar till handlar om knappt 250 personer i gatugäng i Stockholm. Sanandaji säger i sitt repliksvar att siffran bara nämns en gång i "Massutmaning". Men det är lika fel för det. Dessutom placeras den centralt i introduktionskapitlet och ingår även i marknadsföringen av hans bok.

I sitt repliksvar menar Sanandaji att han inte framför någon egen uppfattning om huruvida invandring höjer eller sänker inföddas löner. Men det vi kritiserar är hur han använder forskningslitteraturen i denna fråga. Sanandaji refererar till 13 studier som han hävdar visar på en lönesänkande effekt. Men faktum är att några av de mest betydande av dessa referenser *inte* hittar någon sådan effekt. Sanandaji lägger dock till att det finns studier som motsäger uppfattningen att invandring påverkar inföddas löner negativt. Men här väljer han att inte nämna några källor.

Sanandaji avfärdar även vår kritik att ”Massutmaning” behandlar frågan om invandring och brott oetiskt. Men det är här som Sanandaji allra starkast kan ifrågasättas som vetenskaplig företrädare. Vi återkommer till detta nedan.

Erik Lindqvist anser att Sanandajis bok inte är ohederlig, men håller med om problem med de exempel vi räknar upp i vår debattartikel. Vår kritik gäller dock inte några enstaka misstag. Vår huvudsakliga invändning är heller inte att Sanandaji använder andra källor än vetenskap, utan hur han använder sina källor, oavsett om det är offentlig statistik, tidningsartiklar, böcker skrivna av nobelpristagare eller granskad forskning publicerad i högt rankade journaler. Vårt ifrågasättande av ”Massutmaning” gäller också metoden att underrapportera eller negligera forskning som inte bekräftar författarens förutbestämda övertygelse om invandringens skadliga effekter.

Låt oss därför förtydliga vår kritik med några av de mest talande exemplen på Sanandajis bristande vetenskapliga förhållningssätt.

Invandring och brottlighet är ett huvudtema i ”Massutmaning” (huvudsakligt tema i kapitel 11-16). Forskningen inom detta område visar att en rad faktorer såsom ålder, uppväxtförhållanden, kön, psykisk ohälsa, missbruksproblematik, utanförskap, arbetslöshet, diskriminering, socioekonomisk grupp och etnisk bakgrund påverkar sannolikheten att hamna i brottsstatistiken. Detta betyder att man måste kontrollera för ett antal möjliga förklaringar vid studier av olika gruppers brottsbenägenhet. Det gör exempelvis Sariaslan m fl. (**källa 1**) som finner att barn med föräldrar i den lägsta inkomstgruppen är sju gånger så vanliga att dömas för våldsbrott än barn till föräldrar i den högsta inkomstgruppen. Men tar man hänsyn till föräldrars

eventuella kriminella belastning finns inget som tyder på att barn från fattiga hushåll löper större risk att bli våldsbrottslingar än andra barn.

I ”Massutmaning” refererar Sanandaji till denna studie när han diskuterar överrepresentation i brottslighet bland befolkningen. Men när han sedan behandlar invandring specifikt finns inte längre några socioekonomiska eller psykosociala eller andra möjliga förklaringar till överrepresentationen. Istället väljer han att rapportera statistik helt utan analys, såsom att det är dubbelt så vanligt att invandrare misstänks för brott jämfört med inrikesfödda och att 53 procent av långtidsdömda fängelsekunder har ett annat ursprungsland än Sverige.

Men även om det vore så att statistiken talade sitt eget språk utan analys, kommer slutsatsen att bero på vilken statistik som presenteras. Sanandajis slutsatser om invandring och brott borde bli radikalt annorlunda om han presenterade Kriminalvårdens statistik (**källa 2**) som visar att antalet nyintagna fängelsekunder fallit med över 20 procent mellan 2003-2016. Detta är under samma tid som asylinvandringen bidragit till att Sveriges befolkning ökat med 11 procent.

Sanandaji nämner förvisso att Polen, efter Sverige, är det vanligaste ursprungslandet bland fängelsekunder. Men vad som inte kommer fram i ”Massutmaning” är att den överlägset största, och växande, gruppen utlandsfödda nyintagna fängelsekunder i svenska fängelser kommer från EU. Kriminalvårdens offentliga statistik ger inget som helst stöd för Sanandajis påstående att asylinvandringen leder till ökad kriminalitet, vilket skulle avspeglas i sammansättningen av den svenska fängelsepopulationen. Vi kan också konstatera att vare sig denna statistik eller andra officiella statistikkällor ger något belägg för Sanandajis påstående i

kapitel 16 att den svenska brottsligheten har pressats upp ”bortom den nivå den skulle ha legat utan invandring.”

Men Sanandaji kan heller inte bekräfta slutsatserna från sin selektiva statistik med de övergripande resultaten från den internationella forskningslitteraturen. Det finns en omfattande forskning om sambandet mellan invandring och kriminalitet. Några av de mest uppmärksammade är MacDonald m fl. (**källa 3**) och Butcher m fl. (**källa 4**) för USA och de europeiska studierna av Bell m fl. (**källa 5**) för Storbritannien, Bianchi m fl. (**källa 6**) för Italien och Nunziata (**källa 7**) för EU-länder i stort. Dessa studier finner antingen ingen eller ytterst liten effekt från invandring på brottslighetens omfattning i samhället. Vi behöver kanske inte påpeka att dessa studier saknas i Sanandajis forskningsöversikt, trots deras framträdande roll i vetenskapslitteraturen. Istället landar han i ännu en icke belagd slutsats, nämligen att invandrarnas höga kriminalitet kan påverka såväl bostadspriser som de inrikesföddas livskvalitet.

I kapitel 5 används Botkyrka, Malmö och Södertälje som exempel på hur Sverige kommer att förfalla som land till följd av invandringen. Så här skriver Sanandaji: ”Det handlar om tre kommuner som var relativt genomsnittliga i socioekonomiska utfall innan storskalig invandring började. Inflödet av invandrare till föregångskommunerna verkar således inte ha orsakats av omvänd kausalitet, det vill säga att kommunerna drog till sig invandrare då de redan före invandringen skulle ha varit nedgångna.” Sanandaji hävdar alltså att dessa tre kommuner var som vilka svenska kommuner som helst innan invandrarna kom, men inte efteråt.

Hur sant är detta? Under 1970-talet hade de tre kommunerna betydande arbetskraftsinvandring men drabbades sällsynt hårt av den svenska industrikrisen i början av 1990-talet. Det innebar att förvärvsfrekvensen sjönk med mer än 10 procentenheter på några få år. Mitt i denna kris påbörjades en betydande nettoinvandring, främst av personer med asylskäl. Medan Sveriges befolkning ökade med 9 procent mellan 1993 och 2015 var ökningen 27 procent i Botkyrka, 25 procent i Södertälje och 20 procent i Malmö. Men trots den kraftigt ökade invandringen av flyktingar har förvärvsfrekvensen till och med ökat något och ligger idag på över 70 procent i Botkyrka och Södertälje, vilket motsvarar genomsnittet för Europa. I Malmö är den lägre, cirka 66 procent.

Merparten av Sanandajis diskussioner om hur kommuner faller sönder till följd av invandring, hur brottsbenägenheten bland invandrare leder till no go-zoner med skenande samhällsekonomiska kostnader, eller hur den övriga befolkningens löner och livskvalitet påverkas av invandring saknar vetenskaplig underbyggnad. Detta skulle inte vara något problem om "Massutmaning" lanserats som den debattbok den är. Men Tino Sanandaji presenterar sin bok som vetenskaplig med syfte att sakligt informera allmänheten om invandringens konsekvenser. Grundläggande för all vetenskaplig publikation är att den skall granskas och tålas att utsättas för granskning. Detta är också vad vi försökt göra och vi hittar mycket allvarliga invändningar. Det handlar inte om några akademiska petitesser utan om bristande vetenskaplig hantverk, bristande förmåga att göra etiska överväganden, och bristande ansvar för hur vetenskapen används i kommunikationen med allmänheten.

Sanandaji fortsätter att vara slarvig med sanningen även i sitt repliksvar och påstår bland annat att vi har en egen agenda genom ett långvarigt engagemang i kampanjen "Vinnvandring." Men

detta är helt taget ur luften. Våren 2016 blev vi inbjudna såsom nationalekonomer att delta i ett seminarium på Stockholms handelshögskola arrangerat av Antonia Ax:son-Johnsons Axfoundation och handelshögskolans forskningscenter Misum (**källa 8**). Seminariets inledningstalare var FN:s dåvarande vice generalsekreterare Jan Eliasson och övriga deltagare var skolans rektor och personer som bland annat representerade regeringen, forskningen, och finanssektorn. Vår programpunkt handlade om vad den nationalekonomiska forskningen säger om sambandet mellan löner, sysselsättning och immigration. Presentationen finns väl dokumenterad (**källa 9**) och skiljer sig radikalt från Sanandajis citat.

Även Erik Lindqvist, som replikerat på vår artikel till stöd för Sanandajis ”Massutmaning”, medverkar ibland i olika paneldiskussioner, exempelvis vid det seminarium när Tino Sanandaji lanserade ”Massutmaning” tidigare i år.

Hans Lööf, professor i nationalekonomi, KTH

Gustav Martinsson, lektor i finansiell ekonomi, KTH

Källor:

1. Sariaslan, A., Larsson, H., D'Onofrio, B., Långström, N. och Lichtenstein, P., 2014, "Childhood family income, adolescent violent criminality and substance misuse: quasi-experimental total population study," *British Journal of Psychiatry* 205, 286-290.:
<http://bjp.rcpsych.org/content/205/4/286>
2. Kriminalvårdens statistikportal.
<https://www.kriminalvarden.se/forskning-och-statistik/statistik-och-fakta/>
3. MacDonald, J. M., Hipp, J. R. och Gill, C., 2013, "The effect of immigrant concentration on changes in neighborhood crime rates," *Journal of Quantitative Criminology* 29, 191-215.:
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10940-012-9176-8>
4. Butcher, K. F. and Morrison Piehl, A., 1998, "Cross-city evidence on the relationship between immigration and crime," *Journal of Policy Analysis and Management* 17, 457-493.: https://www.jstor.org/stable/3325557?seq=1#page_scan_tab_contents
5. Bell, B., Fasani, F., och Machin, S., 2013, Crime and immigration: Evidence from large immigrant waves, *Review of Economics and Statistics* 95, s. 1278-1290.:http://www.mitpressjournals.org/doi/abs/10.1162/REST_a_00337#.WNkPPvmGOiM
6. Bianchi, M., Buonanno, P. och Pinotti, P., 2012, "Do immigrants cause crime?" *Journal of the European Economic Association* 10, 1318-1347.:
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1542-4774.2012.01085.x/abstract>
7. Nunziata, L., 2015, "Immigration and crime: evidence from victimization data," *Journal of Population Economics* 28, 697-736.:
<https://link.springer.com/article/10.1007/s00148-015-0543-2>
8. <https://www.hhs.se/sv/om-oss/calendar/misum-events/2016/the-possibilities-of-migration/>

9. https://static.sys.kth.se/itm/wp/other/MISUM_2016.pptx